

บันทึกหลักการและเหตุผล  
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ  
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)  
พ.ศ. ....

### หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) กำหนดให้สิทธิผู้เสียหายมีสิทธิยื่นฟ้องคดีอาญาที่มีความเกี่ยวข้องกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญาได้เอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา หรือมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล หรือกรณีการสูงสุดมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องในฐานความผิดดังกล่าว (เพิ่มมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๕๘/๑ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๗ วรรคสาม)

(๒) กำหนดระยะเวลาการไต่สวนและมีมติวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้มีกำหนดแน่นอน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๘)

(๓) กำหนดลักษณะเรื่องที่ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกขึ้นพิจารณาให้ชัดเจน (แก้ไขมาตรา ๕๔ และยกเลิกมาตรา ๕๕)

(๔) ยกเลิกอำนาจในการฟ้องคดีได้เองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ยกเลิกวรรคห้าของมาตรา ๗๗ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๘ ยกเลิกวรรคสามของมาตรา ๗๙ ยกเลิกมาตรา ๘๐ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง)

(๕) ให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือยกคำร้องได้รับการชดเชยค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี โดยเบิกจ่ายจากกองทุน ป.ป.ช. ตามที่ได้จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (เพิ่มมาตรา ๘๖/๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๗ วรรคสาม มาตรา ๙๓ วรรคสอง มาตรา ๑๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๓ วรรคสี่ และเพิ่ม (๒/๑) ของมาตรา ๑๖๒)

(๖) กำหนดบทเฉพาะกาลให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาสำหรับคดีที่เป็นความผิดเกี่ยวข้องกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับข้อกล่าวหาไว้พิจารณา หรือมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล หรือคดีที่อัยการสูงสุดมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับได้ แต่ต้องฟ้องภายในอายุความ

### เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๐ วรรคสอง บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและดำเนินคดีความผิดอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) และคดีที่มีการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกันและความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการในคราวเดียวกันได้ ซึ่งความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๑) ดังกล่าวอาจมีผู้เสียหายที่ปรากฏชัดเจน แต่เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ย่อมเป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะไปฟ้องผู้กระทำความผิดได้เอง เพราะเมื่อยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ

พิจารณาคดีอาญาศาลก็ไม่รับฟ้อง เนื่องจากเป็นความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น จึงสมควรให้ความคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายให้มีสิทธิยื่นฟ้องคดีได้เอง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา หรือมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล หรืออัยการสูงสุดไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา และการที่ไม่กำหนดระยะเวลาการไต่สวนและมีมติวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ ทำให้หลายคดีมีการใช้ระยะเวลาการไต่สวนที่ยาวนาน ส่งผลกระทบต่อสิทธิและสถานะของผู้ถูกกล่าวหาที่ต้องเสียสิทธิหรือถูกจำกัดสิทธิต่างๆ จึงควรกำหนดระยะเวลาการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชัดเจน ส่วนบทบัญญัติที่ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกขึ้นพิจารณานั้น ยังขาดความชัดเจน และให้ดุลพินิจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไป จึงควรกำหนดลักษณะของเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน อีกประการหนึ่งการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีได้เองนั้น ย่อมทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยในคดีอาญาได้รับการปฏิบัติเป็นสองมาตรฐาน และขัดต่อหลักการถ่วงดุลอำนาจเพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ไต่สวนคดีและยังฟ้องคดีได้เอง นอกจากนี้กฎหมายยังให้ศาลถือสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักอีกด้วย จึงสมควรยกเลิกอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนนี้ นอกจากนี้ ผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและต่อมามีการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ภายหลังเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือยกคำร้อง แต่ไม่มีกระบวนการชดเชยเยียวยาค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีที่ต้องเสียไป จึงสมควรกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือยกคำร้องได้รับการชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยจ่ายจากกองทุน ป.ป.ช. จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง  
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ  
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)  
พ.ศ. ....

.....  
.....  
.....

.....  
.....  
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ  
ปราบปรามการทุจริต

.....  
.....  
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ  
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ  
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกกล่าวหา”  
และ “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน  
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนี้

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ  
รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

“มาตรา ๓๐/๑ ในกรณีที่มีการกล่าวหาให้ดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นที่เป็นการ  
กระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทรวมกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ซึ่งเป็นความผิดที่  
เกี่ยวข้องกัน ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับเรื่องกล่าวหาทั้งหมดไว้  
พิจารณาหรือรับไว้พิจารณาเฉพาะความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ผู้เสียหายย่อมมีสิทธิยื่นฟ้องคดีใน  
ความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ  
พิจารณาคดีอาญาได้

การฟ้องคดีของผู้เสียหายตามวรรคหนึ่งให้รวมทั้งบุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือ  
ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ไม่ว่าบุคคลนั้นจะถูกกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วหรือไม่ก็  
ตาม”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินห้าปี เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนหรือมีมติวินิจฉัยในเรื่องกล่าวหาดังกล่าวต่อไปมิได้ และให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากข้อกล่าวหาและพ้นจากการเป็นผู้ถูกกล่าวหาทันที”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกวรรคห้าของมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป

(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือทั้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมิได้วินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหานั้นขึ้นพิจารณาก็ได้

(๓) ผู้ถูกร้องหรือผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติ

(๔) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปี นับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๕) ผู้ถูกร้องหรือผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากความเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องภายในกำหนดระยะเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้ว ก็ให้มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไต่สวนและมีมติให้แล้วเสร็จภายในไม่เกินสองปี นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาห้าปีดังกล่าว

(๖) เรื่องที่มีการดำเนินการต่อผู้ถูกร้องหรือผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นแล้ว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

“มาตรา ๕๘/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลและข้อกล่าวหานั้นเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๒๘ (๑) ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ผู้เสียหายย่อมมีสิทธิยื่นฟ้องคดีในความผิดฐานนั้นต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีอาญาได้

ให้นำมาตรา ๓๐/๑ วรรคสองมาใช้ในการฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสาม ของมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้ส่งรายงานพร้อมความเห็นของคณะกรรมการร่วมต่ออัยการสูงสุดเพื่อวินิจฉัย หากอัยการสูงสุดเห็นว่าควรสั่งฟ้องก็ให้ฟ้องคดีต่อไปโดยเร็ว แต่หากเห็นว่าไม่ควรสั่งฟ้องก็ให้แจ้งความเห็นไปยังประธานกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ การไม่ฟ้องคดีของอัยการสูงสุดดังกล่าว ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะยื่นฟ้องคดีในความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ได้เอง และให้นำมาตรา ๓๐/๑ วรรคสองมาใช้บังคับกับการฟ้องคดีของผู้เสียหายด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกวรรคห้า ของมาตรา ๗๗ วรรคสามของมาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๘ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาตามศาลในวันฟ้องคดี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกควบคุมตัวอยู่ก่อนแล้วตามมาตรา ๓๙ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้พนักงานสอบสวนนำตัวบุคคลดังกล่าวมาศาลในวันฟ้องคดี

ในกรณีที่อัยการสูงสุดแจ้งผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุต่อศาล อัยการสูงสุดหรือผู้ที่อัยการสูงสุดมอบหมายมีอำนาจขอให้ศาลออกหมายจับได้”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๒ ในการฟ้องคดีอาญาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งอันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นได้”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย อัยการสูงสุดอาจร้องขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาโดยมิชอบ

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๓)

(๕) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๓) หรือ (๔)”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

“มาตรา ๘๖/๑ ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ให้จำเลยในคดีนั้นทุกคนที่ศาลยกฟ้อง มีสิทธิได้รับชดเชยค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี บรรดาที่ได้จ่ายไปตั้งแต่ในชั้นการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จนถึงชั้นการพิจารณาคดีของศาล ตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงแต่ไม่เกินอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยให้จ่ายจากเงินของกองทุน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้นำความในมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง ของมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้นำความในมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคสองให้นำความในมาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๑ ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกล่ามำหาให้นำความในมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

“ให้นำความในมาตรา ๘๖/๑ มาใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ระหว่าง (๒) และ (๓) ของมาตรา ๑๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑

“(๒/๑) เป็นค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีเพื่อชดใช้ให้กับผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือยกคำร้องตามมาตรา ๘๖/๑ มาตรา ๘๗ วรรคสาม มาตรา ๙๓ วรรคสอง มาตรา ๑๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๓ วรรคสี่”

มาตรา ๒๒ ภายใต้บทบัญญัติว่าด้วยอายุความ บรรดาข้อกล่าวหาใดที่เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณาหรือมีมติว่าข้อกล่าวหา นั้นไม่มีมูล หรือที่อัยการสูงสุดมีความเห็นไม่ส่งฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ ให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นฟ้องคดีในฐานความผิดนั้นหรือความผิดที่เกี่ยวข้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีอาญาได้ ตามมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๕๘/๑ และมาตรา ๗๗ วรรคสาม

มาตรา ๒๓ บรรดาคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลอาญาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินคดีต่อไปได้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ  
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ  
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)  
พ.ศ. ....

---

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อรัฐสภาและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามข้อ ๘๑ (๓) ของข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ.๒๕๖๓ ดังต่อไปนี้

**๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ**

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๓๐ วรรคสอง บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและดำเนินคดีความผิดอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการตาม มาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) และคดีที่มีการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกันและความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการในคราวเดียวกันได้ ซึ่งความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๑) ดังกล่าวอาจมีผู้เสียหายที่ปรากฏชัดเจน แต่เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ย่อมเป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะไปฟ้องผู้กระทำความผิดได้เอง เพราะเมื่อยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีอาญาศาลก็ไม่รับฟ้อง เนื่องจากเป็นความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น จึงสมควรให้ความคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายให้มีสิทธิยื่นฟ้องคดีได้เอง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา หรือมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล หรืออัยการสูงสุดไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา และการที่ไม่กำหนดระยะเวลาการไต่สวนและมีมติวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ ทำให้หลายคดีมีการใช้ระยะเวลาการไต่สวนที่ยาวนาน ส่งผลกระทบต่อสิทธิและสถานะของผู้ถูกกล่าวหาที่ต้องเสียสิทธิหรือถูกจำกัดสิทธิต่างๆ จึงควรกำหนดระยะเวลาการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชัดเจน ส่วนบทบัญญัติที่ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกขึ้นพิจารณานั้น ยังขาดความชัดเจนและให้ดุลพินิจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไป จึงควรกำหนดลักษณะของเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน อีกประการหนึ่งการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีได้เองนั้น ย่อมทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยในคดีอาญาได้รับการปฏิบัติเป็นสองมาตรฐาน และขัดต่อหลักการถ่วงดุลอำนาจ เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ไต่สวนคดีและยังฟ้องคดีได้เอง จึงสมควรยกเลิกอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนนี้ นอกจากนี้ ผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและต่อมามีการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ภายหลังเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือยกคำร้อง แต่ไม่มีกระบวนการชดเชยเยียวยาค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีที่ต้องเสียไป จึงสมควรกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือยกคำร้องได้รับการชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยจ่ายจากกองทุน ป.ป.ช. จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

## ๒. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๒.๑ กำหนดชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๑)

๒.๒ กำหนดวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

๒.๓ เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ (ร่างมาตรา ๓)

๒.๔ เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ โดยกำหนดว่า กรณีที่มีการกล่าวหาให้ดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นที่เป็นการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทรวมกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ซึ่งเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับเรื่องกล่าวหาทั้งหมดไว้พิจารณาหรือรับไว้พิจารณาเฉพาะความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ผู้เสียหายย่อมมีสิทธิยื่นฟ้องคดีในความผิดฐานอื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีอาญาได้ (ร่างมาตรา ๔)

๒.๕ กำหนดระยะเวลาการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีกำหนด ๕ ปี นับตั้งแต่วันเริ่มไต่สวน หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไต่สวนและมีมติวินิจฉัยต่อไปไม่ได้ และให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากข้อกล่าวหาและการเป็นผู้ถูกกล่าวหา (ร่างมาตรา ๕ และมาตรา ๖)

๒.๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๔ และยกเลิกมาตรา ๕๕ เพื่อกำหนดลักษณะของเรื่องที่ห้ามคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกขึ้นพิจารณาให้ชัดเจน (ร่างมาตรา ๗ และมาตรา ๘)

๒.๗ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลและข้อกล่าวหาอื่นเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๒๘ (๑) ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ผู้เสียหายย่อมมีสิทธิยื่นฟ้องคดีในความผิดฐานนั้นต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีอาญาได้ (ร่างมาตรา ๙)

๒.๘ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสามของมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นว่า ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้ส่งรายงานพร้อมความเห็นของคณะกรรมการร่วมต่ออัยการสูงสุดเพื่อวินิจฉัย หากอัยการสูงสุดเห็นว่าควรสั่งฟ้องก็ให้ฟ้องคดีต่อไปโดยเร็ว แต่หากเห็นว่าไม่ควรสั่งฟ้องก็ให้แจ้งความเห็นไปยังประธานกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ การไม่ฟ้องคดีของอัยการสูงสุดดังกล่าวไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะยื่นฟ้องคดีในความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ได้เอง (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๙ ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยยกเลิกวรรคห้าของมาตรา ๗๗ วรรคสามของมาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นว่า ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้อัยการสูงสุดแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา มาศาลในวันฟ้องคดี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกควบคุมตัวอยู่ก่อนแล้วตามมาตรา ๓๙ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้พนักงานสอบสวนนำตัวบุคคลดังกล่าวมาศาลในวันฟ้องคดี

ในกรณีที่อัยการสูงสุดแจ้งผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุต่อศาล อัยการสูงสุดหรือผู้ที่อัยการสูงสุดมอบหมายมีอำนาจขอให้ศาลออกหมายจับได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นว่า ในการฟ้องคดีอาญาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งอันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นได้ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นว่า ในการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย อัยการสูงสุดอาจร้องขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ขอให้หรือรับว่าจะให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาโดยมิชอบ

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๓)

(๕) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๓) หรือ (๔) (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๑๓ เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ โดยกำหนดว่า ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกฟ้องให้จำเลยในคดีนั้นทุกคนที่ศาลยกฟ้อง มีสิทธิได้รับชดเชยค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี บรรดาที่ได้จ่ายไปตั้งแต่ในชั้นการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จนถึงชั้นการพิจารณาคดีของศาล ตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงแต่ไม่เกินอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยให้จ่ายจากเงินของกองทุน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสามของมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ โดยกำหนดให้นำมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้กับกรณีที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้ยกฟ้องในการดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงด้วย (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ โดยให้นำมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘

มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสามของมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ โดยให้นำมาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้กับกรณีการดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๑๗ ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ และใช้ความใหม่แทนโดยให้นำมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๖/๑ มาใช้บังคับกับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติด้วย โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๙)

๒.๑๘ เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ โดยให้นำมาตรา ๘๖/๑ มาใช้กับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๑๙ เพิ่มความเป็น (๒/๑) ของมาตรา ๑๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพิ่มเติมให้กองทุน ป.ป.ช. จ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีเพื่อชดเชยให้กับผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือยกคำร้องตามมาตรา ๘๖/๑ มาตรา ๘๗ วรรคสาม มาตรา ๙๓ วรรคสอง มาตรา ๑๑๔ วรรคสาม มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๓ วรรคสี่ (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๒๐ กำหนดบทเฉพาะกาลให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นฟ้องคดีในความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามมาตรา ๒๘ (๑) ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณาหรือมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล หรือที่อัยการสูงสุดมีความเห็นไม่สั่งฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีผลใช้บังคับได้ แต่ต้องฟ้องภายในอายุความ (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๒๑ กำหนดบทเฉพาะกาลให้คดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินคดีต่อไปได้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด (ร่างมาตรา ๒๓)